

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7Co/49/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8818201332
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8818201332.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Martina Filákovského a JUDr. Anny Kovaľovej v právnej veci žalobcu: Všeobecná úverová banka, a.s., so sídlom v Bratislave, na Mlynských nivách 1, právne zast. Jakubčák, advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom v Bratislave, na ul. Michalskej 14, proti žalovanej: Y. S., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcej v Q. nad M., na ul. L. XXX/XXX, o zaplatenie sumy 1412,30 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou, zo dňa 23.08.2018, č.k. 5Csp/62/2018-80 takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok vo výrokoch o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a o trovách konania.

Žalovanej sa nepriznáva náhrada trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Prvoinštančný súd napadnutým rozsudkom konanie zastavil v časti o zaplatenie sumy 148,94 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,05 % ročne zo sumy 148,94 eur od 29.05.2015 do zaplatenia. Žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 846,88 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,05 % ročne zo sumy 846,88 eur od 29.05.2015 do zaplatenia. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Žalobcovi priznal proti žalovanej náhradu trov konania v rozsahu 20 %.
2. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že žalobca ako veriteľ a žalovaná ako dlžník, uzatvorili dňa 15.11.2011 zmluvu o poskytnutí flexipôžičky, pričom na jej základe boli žalovanej poskytnuté peňažné prostriedky, a to úver vo výške 1 550 eur. Tento mala splácať v pravidelných 120-tich mesačných splátkach po 23,05 eur. Prvá splátka bola podľa zmluvy splatná dňa 15.12.2011 a posledná splátka dňa 15.11.2021. Žalobca listom zo dňa 13.05.2015 upozornil žalovanú, že uvedeným dňom vyhlásil predčasnú splatnosť úveru a vyzval žalovanú na úhradu dlžnej sumy do 7 dní od doručenia výzvy. Podľa predloženej kópie doručeny žalovaná výzvu prevzala dňa 21.05.2015. Žalobca žalovanú vyzýval na úhradu dlžnej sumy upomienkami zo dňa 26.01.2015, zo dňa 26.02.2015 a zo dňa 26.03.2015. Žalovaná splátkami celkovo uhradila sumu 1 128,72 eur, čo je zrejmé z prehľadu transakcií na účte žalovanej.
3. V podaní zo dňa 04.07.2018 žalobca uviedol, že si voči žalovanej nebude uplatňovať nárok na zmluvný úrok. Preto v časti týkajúcej sa zaplatenia sumy 67,94 eur vzal žalobu späť. Taktiež zobral späť žalobu ohľadne zaplatenia sumy 81,00 eur. Celkovo bola žaloba vzatá späť o sumu 148,94 eur. So žalobcom evidovaných platieb žalovanej v sume 1.128,72 eur na istinu bola použitá čiastka 286,64 eur, na zmluvné úroky čiastka 566,21 eur a na ostatné (poplatky, vedenie účtu a pod.) čiastka 275,87 eur.
4. V písomnom podaní zo dňa 31.07.2018 žalobca poukázal, že eviduje úhradu poplatkov v celkovej výške 275,87 eur (poplatky, vedenie účtu a pod.). Do tejto sumy bola zahrnutá suma 52,35 eur, predstavujúca poplatky za vedenie účtu vo výške 2,50 eur a neskôr vo výške 2,99 eur a suma 223,00 eur uhradená z titulu poplatkov za upomienky vo výške 10,00 eur a 1,00 eur.
5. Zmluva uzatvorená medzi stranami sporu je spotrebiteľskou zmluvou a má charakter zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

6. Po zosplatnení celého úveru ku dňu 13.05.2015 sa týmto dňom stal splatný celý úver, v dôsledku čoho žalobcovi vznikol nárok na úroky z úveru iba do mája roku 2015, nakoľko potom už nastupuje režim platenia úrokov z omeškania. Keďže úroky z úveru boli súčasťou jednotlivých splátok, žalobcovi vznikol nárok na istinu spolu s úrokom z úveru iba zo 42 splátok splatných od decembra roku 2011 do mája roku 2015, kedy došlo zo strany žalobcu k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti. Zo 42 splátok po 23,05 eur splatných do zosplatnenia úveru žalobca mal nárok na zaplatenie istiny a úroku z úveru v celkovej sume 968,10 eur (23,05 eur x 42). Z ďalších 78 splátok po vyhlásení mimoriadnej splatnosti vznikol žalobcovi nárok iba na istinu úveru vo výške 1 007,50 eur. Pri poskytnutom úvere vo výške 1.550 eur a počte splátok 120, istina splátky úveru predstavovala 12,91667 eur za mesiac. Žalobcov nárok bol tak dôvodný vo výške 1 975,60 eur po odrátaní úhrad žalovanej v sume 1.128,72 eur, teda v sume 846,88 eur. Tento nárok bol aj žalobcovi priznaný. Vo zvyšku presahujúcom uvedený nárok súd žalobu zamietol.

7. Pokiaľ ide o poplatky za upomienky v celkovej výške 223,00 eur tieto nebolo možné žalobcovi priznať. Ide o sporové konanie a sporové konanie je konaním návrhovým. Žalobca je povinný k žalobe pripojiť listinné dôkazy, na ktoré sa odvoláva, resp. uviesť dôkazy, ktoré v priebehu súdneho konania navrhuje vykonať. Ide o jeho dôkaznú povinnosť a práve v sporovom konaní je nesplnenie dôkaznej povinnosti spojené s procesnou zodpovednosťou za nedokázanie tvrdených skutočností, to znamená s neunesením tzv. dôkazného bremena. Kto a v akom rozsahu má dôkazné bremeno, určujú normy hmotného práva. V zásade ho má ten, v koho záujme je dokázanie určitej skutočnosti. Nepriaznivé procesné dôsledky stihajú v sporovom konaní práve toho, kto neunesol dôkazné bremeno. Žalobca nepreukázal súdu zaslanie upomienky ani nepreukázal, že by mu za zaslanie upomienky vznikli nejaké reálne náklady v uvedenej výške. Zároveň v prípade poplatku takéhoto typu zaň dodávateľ spotrebiteľovi neposkytol žiadne protiplnenie. Predmetný poplatok tak predstavuje iba ďalšiu sankciu v prípade omeškania spotrebiteľa s úhradami dlhu, nie iba skutočnú náhradu nákladov dodávateľa. Uplatňovanie uvedeného poplatku je možné zároveň považovať za priečiace sa dobrým mravom a v zmysle ust. § 3 a § 39 Občianskeho zákonníka.

8. Čo sa týka poplatkov za vedenie úverového účtu v sume 52,35 eur v tejto súvislosti sa poukázalo na ust. § 37 ods. 21 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách v znení neskorších predpisov, ktoré banke, zahraničnej banke a pobočke zahraničnej banky zakazuje požadovať od spotrebiteľa úhradu poplatkov, náhradu nákladov alebo inú odplatu za vedenie, evidenciu alebo správu úveru alebo účtu alebo zrušenie účtu, na ktorom je vedený úver, a ktorého zriadenie alebo vedenie je podmienkou úverového vzťahu. To neplatí, ak ide o účet podľa § 708 - § 715 Obchodného zákonníka, osobitného zákona alebo osobitnú službu, ktorá nie je podmienkou úverového vzťahu, ktorej podmienkou poskytnutia je písomný súhlas spotrebiteľa.

9. Zákaz podľa ust. § 37 ods. 21 sa prvýkrát uplatní na úhradu poplatkov, náhrady nákladov alebo inú odplatu za vedenie, evidenciu alebo správu úveru alebo účtu alebo zrušenie účtu, na ktorom je vedený úver a ktorého zriadenie alebo vedenie je podmienkou úverového vzťahu, splatnú po 09.06.2013 (§ 122s ods. 4 zákona o bankách).

10. Z vyššie citovanej úpravy vyplýva, že od 10.06.2013 priamo zákon zakazuje bankám požadovať od spotrebiteľa úhradu poplatkov, náhradu nákladov alebo inú odplatu za správu úverových účtov. Možno konštatovať, že predmetná novelizácia bola akýmsi vyvrcholením v podobe zákonnej úpravy zákazu žiadania poplatkov za správu úverových účtov, ako účtov, ktoré vznikajú na základe úverového vzťahu, ale ľuďom nič neprinášajú a sú dôležité iba pre finančné inštitúcie.

11. V danej právnej veci ide o poplatky, ktoré sa stali splatnými pred účinnosťou novely zákona o bankách uskutočnenej zákonom č. 132/2013 Z.z. Dojednania o poplatku za správu úveru boli podrobené súdnej kontrole v zmysle ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a predmetné dojednanie sa vyhodnotilo ako neprijateľná podmienka spôsobujúca značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Je zrejmé, že žalovaná ako klient a dlžník z úverového vzťahu bola povinná platiť žalobcovi ako veriteľovi poplatok za správu úveru v zmysle zmluvy. Teda laicky povedané a rovnako asi aj chápané priemerným spotrebiteľom, žalovaná bola povinná platiť žalobcovi ako veriteľovi za to, že tento pre svoju vlastnú potrebu vykonával akúsi správu úverového účtu, teda sledoval prijatie splátok, prípadné omeškania alebo iné pohyby na účte. Ak žalobca ako veriteľ poskytol žalovanej ako dlžníkovi úver, bolo len v jeho kompetencii, ako sa rozhodne predmetný úver spravovať, no je neprípustné, aby náklady s takouto činnosťou znášala žalovaná ako spotrebiteľ, ktorá za poskytnutie úveru, resp. konkrétnej finančnej čiastky, zaplatila žalobcovi ako veriteľovi odplatu vo forme úroku z úveru, a preto na žalovanú nemožno prenášať úhradu takýchto nákladov. Dojednanie o povinnosti zaplatiť poplatky za správu úveru bolo vyhodnotených ako neplatné pre rozpor s dobrými mravmi, a preto absolútne neplatné s poukazom na ust. § 39 Obč. zákonníka. Vzhľadom na uvedené žalobcovi nemohol byť priznaný vyčíslený nárok na predmetné poplatky v sume 52,35 eur. Skutočnosť, že ide o poplatky za vedenie úverového

účtu a nie za vedenie bežného účtu vyplýva priamo z úverovej zmluvy, ako aj z výpisu účtu, kde nie sú evidované iné transakcie ako pri bežnom účte. Žalobca uplatňoval nárok zo zmluvy o flexipôžičke, zmluvu o zriadení bežného účtu ani nepredložil.

12. Žalovaná sa s plnením svojho peňažného záväzku dostala do omeškania, a preto bola zaviazaná aj na zaplatenie úroku z omeškania z dlžnej sumy v žalobcom požadovanej výške 8,05 % ročne, ktorá je v súlade s ust. § 517 ods. 2 Obč. zákonníka v spojení s ust. § 3 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z.

13. Výrok o trovách bol odôvodnený ust. § 255 ods. 1 a 2, § 256 ods. 1 a § 262 ods. 1, 2 CSP.

14. Proti tomuto rozsudku, a to konkrétne proti výrokom o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a o trovách konania, podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Navrhol rozsudok v napadnutej časti zmeniť tak, aby žalovaná bola zaviazaná i na zaplatenie sumy 416,48 eur s príslušným úrokom z omeškania. Alternatívne požadoval rozsudok vo výrokoch o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a o trovách konania zrušiť a v rozsahu zrušenia vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie. Ako dôvod uviedol, že podstata nesprávnosti rozhodnutia spočíva najmä v nesprávnom výpočte zostatku istiny, v nesprávnom právnom posúdení zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, v nesprávnom postupe a rozhodnutí súdu z hľadiska jeho odôvodnenia, možného preskúmania, presvedčivosti a prijateľnosti, nepredvídateľnom postupe konajúceho súdu, v postupe v rozpore s ust. § 138 CSP, v postupe a v rozhodnutí v rozpore s princípom právnej istoty.

15. Zo žaloby a z podania žalobcu zo dňa 04.07.2018 vyplýva, že žalobca sa voči žalovanej domáha zaplatenia zostatku istiny a úroku z omeškania vo výške 8,05 % ročne. V podaní zo dňa 04.07.2018 žalobca uviedol, že v petite pôvodnej žaloby je uvedená celková suma 1 412,30 eur ako súčet sumy 1 263,36 eur, sumy 67,94 eur a sumy 81,00 eur, pričom z týchto súm predstavovala suma 1 263,36 eur istinu, suma 67,94 eur zmluvné úroky a suma 81,00 eur poplatky. Podaním zo dňa 04.07.2018 žalobca zobral žalobu späť v časti sumy 148,94 eur pozostávajúcej zo sumy 67,94 eur a zo sumy 81,00 eur. Splátky istiny úveru do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti predstavovali čiastku 286,64 eur. Súd prvej inštancie netvrdí a ani neuvádza, že za splátky istiny úveru by mala byť považovaná iná suma. Postup súdu, resp. jeho rozhodovacia činnosť, kedy tento určoval výšku istiny v rozpore s tým, čo žalobca uviedol, a čo sa aj skutočne dialo je nesprávny. Podľa odôvodnenia rozhodnutia prvoinštančný súd nepriznal žalobcovi poplatky za upomienky spolu vo výške 223,00 eur a ani poplatky v sume 52,35 eur, hoci takýto nárok v konaní uplatňovaný nebol. Súd nepriznal žalobcovi nič, čo si žalobca v tomto spore neuplatňoval. Pokiaľ súd prvej inštancie nesprávne určoval výšku istiny z budúcich splátok ponížených o úroky, čo však žalobca nepožadoval a netvrdil, a pokiaľ by odmietal možnosť žalobcu prijať sumu 223,00 eur a sumu 52,35 eur, či chcel tvrdiť, že táto suma mala byť priradená na splátky úveru, aj keby celá táto suma bola priradená na istinu, čo by však bežne nebola, lebo do splatnenia každá splátka obsahuje i nárok na úroky, istina by tak predstavovala 1.550,00 eur (suma úveru) mínus 286,64 eur (splátky istiny úveru do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti) mínus zmieňovaných 275,35 eur (223,00 eur + 52,35 eur) najnižšia možná istina, vychádzajúc z nevysloveného priradenia súdu prvej inštancie, by tak musela predstavovať 988,01 eur.

16. Podľa ust. § 138 CSP ak so skutočnosťami tvrdenými v žalobe je po predbežnom právnom posúdení zrejmé, že žaloba je zjavne nedôvodná, súd vyzve žalobcu na späťvzatie žaloby. Na tento účel môže súd žalobcu vysluchnúť. Záver súdu o výpočte zostatku istiny v bodoch 54. a 55. odôvodnenia rozsudku, resp. jeho závery v bodoch 57. a 67. odôvodnenia rozsudku mali nepochybne viesť k úvahe a k záveru o zjavnej nedôvodnosti žaloby v časti zamietavého výroku. Súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Napadnutý rozsudok je postihnutý vadou nepreskúmateľnosti a to z dôvodu nedostatočného odôvodnenia.

17. Odvolací súd v zmysle zásad ust. § 379, § 380 a § 381 CSP preskúmal rozsudok v jeho napadnutej časti spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalobcu nie je opodstatnené.

18. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenia rozhodnutia prvoinštančných súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

19. Na uvedenom závere nič nemení ani to, že súd prvej inštancie, tak ako na to správne poukazuje žalobca, nepriznal žalobcovi sumy 223,00 eur a 52,35 eur, ktoré žalobcom vôbec neboli uplatnené. Ide síce o vadu, ale nie takú, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Len vada majúca za následok nesprávne rozhodnutie vo veci mohla predstavovať odvolací dôvod vyplývajúci z ust. § 365 ods. 1 písm. d) CSP. Z obsahu spisu a predovšetkým z vyjadrenia žalobcu zo dňa 31.07.2018 (č.l.

74 spisu) nepochybné vyplýva, že žalovanou uhradenú sumu 52,35 eur žalobca eviduje ako úhradu poplatkov za vedenie účtu a sumu 223,00 eur ako úhradu poplatkov za upomienky.

20. Pre správne rozhodnutie o výške dlhu na strane žalovanej bolo preto nevyhnutné posúdiť, či na úhradu poplatkov za vedenie účtu a úhradu poplatkov za upomienky vznikol žalobcovi zákonný nárok. Dojednanie týchto poplatkov v zmluve o spotrebiteľskom úvere bolo vyhodnotené prvoinštančným súdom ako priečiace sa dobrým mravom, a teda neplatné pre rozpor s dobrými mravmi v súlade s ust. § 39 Obč. zákonníka. Keďže ust. § 39 Obč. zákonníka nikdy nebolo zaradené medzi prípady relatívnej neplatnosti (§ 40a Obč. zákonníka), išlo o neplatnosť absolútnu, pôsobiacu bez ďalšieho priamo zo zákona, na ktorú musel súd prihliadať z úradnej povinnosti. Ak teda dojednanie poplatkov za vedenie účtu a poplatkov za upomienky je absolútne neplatné pre rozpor s dobrými mravmi, nemohli byť úhrady zrealizované žalovanou evidované na úhrady takýchto poplatkov. Záver o absolútnej neplatnosti uvedených poplatkov žalobca v podanom opravnom prostriedku vôbec nespochybnuje. Žalobcom prijaté plnenia tak mohli byť priradené len k splátkam istiny úveru, prípadne k splátkam dohodnutých úrokov z úveru patriacich žalobcovi len do doby zosplatenia úveru.

21. Do doby zosplatenia úveru v máji roku 2015 žalobcovi vznikol nárok na zaplatenie 42 splátok po 23,05 eur mesačne v celkovej výške 968,10 eur (23,05 x 42). Po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru zo strany žalobcu ako veriteľa zanikla povinnosť žalovanej ako spotrebiteľa splácať žalobcovi poskytnutý úver v dohodnutých splátkach a platiť mu z poskytnutej istiny ďalšie úroky. Po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru žalovaná stratila výhodu uhrádzať svoj dlh v zostávajúcich 78 splátkach. Na strane druhej žalobca po vyhlásení mimoriadnej splatnosti mohol požadovať od žalovanej iba istinu úveru. Pri úvere poskytnutom vo výške 1 550,00 eur a 120 splátkach výška mesačnej splátky istiny úveru predstavovala sumu 12,91667 eur. V dôsledku vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru žalobcovi vznikol nárok iba na zaplatenie istiny úveru vo výške 1 007,50 eur (12,91667 eur x 78). Vychádzajúc z uvedeného žalovaná bola povinná žalobcovi celkovo uhradiť čiastku 1.975,60 eur (968,10 eur + 1 007,50 eur). Žalobkyňa žalobcovi uhradila sumu vo výške 1.128,72 eur a jej dlh predstavuje čiastku 846,88 eur, tak ako ju ustálil súd prvej inštancie.

22. Vo veci nie je možné stotožniť sa s tvrdením žalobcu o potrebe aplikácie ustanovenia § 138 CSP na prejednávanú vec. Podľa tohto ustanovenia, ak zo skutočností tvrdených v žalobe je po predbežnom právnom posúdení zrejmé, že žaloba je zjavne nedôvodná, súd vyzve žalobcu na späťvzatie žaloby. Na tento účel môže súd žalobcu vyslúchnuť.

23. Cieľom inštitútu zjavne nedôvodnej žaloby je zrýchlenie a zhospodárnenie civilného sporového konania. Keďže záver o nedôvodnosti žaloby je určitou prejudiciou výsledku sporu, treba aplikáciu tohto ustanovenia starostlivo zvážiť. Civilný sporový poriadok definíciu zjavne nedôvodnej žaloby neobsahuje. Za zjavne nedôvodnú žalobu možno považovať žalobu, ktorou sa uplatňuje zaniknutý nárok alebo nárok neexistujúci, prípadne nezmyselný nárok alebo žalobu podanú predčasne, nakoľko žalovaná suma ešte splatná nie je.

24. V prejednávanvej veci žaloba podaná žalobcom sa za zjavne nedôvodnú označiť nedá. Predmetom sporu je nárok vyplývajúci z úverovej zmluvy, ktorá ako celok nebola neplatná, pričom za neplatné sa považovali iba dojednania o poplatkoch za vedenie účtu a poplatkoch za upomienky. Žalobca si voči žalovanej uplatnil splatný nárok, vo vzťahu ku ktorému mal v prevažnej miere úspech. V prípade čiastočného zamietnutia žaloby nemožno hovoriť o zjavne nedôvodnej žalobe, nakoľko podanie zjavne nedôvodnej žaloby má za následok zamietnutie žaloby v celom rozsahu.

25. S prihliadnutím na vyššie uvedené odvolací súd postupom vyplývajúcim z ust. § 387 CSP rozsudok vo výrokoch o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a o trovách konania ako vecne správny potvrdil.

26. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že úspešnej žalovanej v súvislosti s odvolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

27. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).